

Suometsien hoito

metsä · tieto · osaaminen · hyvinvointi

METLA

Suometsien hoidon organisointimallit

Taustaa ja tavoitteita

Suometsien hoidon organisointimallit -tutkimuksen tavoitteena on luoda kunnostusojitusten suunnittelun ja toteutuksen sekä harvennushakkuiden suorittamiselle mahdollisimman kustannustehokas toimintamallikehys. Tutkimuksen toteutuksessa perehdyttiin 5–6 erilaiseen suometsien hoidon toimintamalliin:

- ulkoistamismalli,
- tilaaja-tuottaja -malli,
- verkostoitumismalli,
- metsänomistajan suometsäosuuskuntamalli,
- koneyrittäjälähtöinen toimintamalli,
- metsäkeskusten nykyiseen toimintaan perustuva malli ja
- metsäalan toimijoiden yhteistyömalli.

Hankkeen tuloksia

Kootun tiedon pohjalta on muokattu kolme uutta, suometsänhoitohankkeen kustannustehokkuutta, aikataulua, tai toiminnan joustavuutta parantavaa toimintamallia. Mallien lanseeraaminen käytäntöön on alkanut vuonna 2008.

Mallit

- Urakointimalli, jossa metsäkeskus määrittelee alueen, jossa suometsänhoitohanke toteutetaan, koostaa hoitohankkeen pohjatiedot, kuten maanomistajien tiedot ja kartat, toteuttaa mahdollisesti ennakkomarkkinointia ja kilpailuttaa/myy/urakoi hankkeen tämän jälkeen suometsänhoitohankkeita tekevän toimijan toteutettavaksi.
- Suometsänhoitovaltakirjamalli, jossa suometsänhoitohankkeen toteutus perustuu metsänomistajalta otettavaan kattavaan

metsänhoitovaltakirjaan. Hankkeen toteuttaja ja metsänomistaja käyvät hankkeen alussa läpi suoalueen hoito- ja hakkuutarpeet ja tämän jälkeen metsänomistaja kirjoittaa hankkeen toteuttajalle tarpeellisten töiden teettämisen ja tukien hakemisen mahdollistavan valtakirjan.

- Koneyrittäjälähtöinen toimintamalli, jossa koneyrittäjä (+ mahdolliset yhteistyökumppanit) vastaa suometsänhoitohankkeen toteutuksesta alusta loppuun.

Kehittämiskohteita

- Kaikilla toimijoilla kuluu eniten työaikaa kunnostusojituksen maastosuunnitteluun. Erot käytetyssä työajassa eivät johduneet niinkään toimijoista, vaan kohdekohtaisista eroista. Esimerkiksi vesiensuojelun suunnitteluun kuluu paljon enemmän aikaa kohteella, joka rajoittuu järveen.
- Puolessa tarkastetuista hankkeista oli puutteita hakkuiden ja muiden metsänhoitotöiden toteutuksessa. Kunnostusojitus on yleensä aina järkevintä yhdistää hakkuisiin.
- Liian karut kohteet pitäisi osata jättää kunnostusojituksen ulkopuolelle.
- Osalla ositetuista kohteista ei ravinteita ole riittävästi puuston koko kiertoajalle ilman terveyslannoitusta. Ilman lannoitusta jäävät kunnostusojituksen hyödyt saavuttamatta.
- Parantamista on myös ojen laskusuuntien määrittelyssä, kalliokynnysten huomioimisessa veden virtaamaan, vesiensuojeluratkaisuihin ja kulkuyhteyksissä.

Lisätietoja:

Jori Uusitalo, aluejohtaja
Puh. 050 391 4010
jori.uusitalo@metla.fi

Sanna Kittamaa, tutkija
Puh. 050 391 4043
sanna.kittamaa@metla.fi